

Наш Лемко

PIK V.

Ч. 2 (98)

Львів, 15-го січня 1938.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: **Львів, ул. Новий Світ ч. 22.**

Телефон ч. **244-57.**

NASZ ŁEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови

ПІ РЕ ПЛАТА В КРАЇ:

Річно 3 зол., Штучно 1:80 зол., Четвертично 1 зол.

ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Пробудителі Новосандеччини.

На знімці бачимо членів основників філії „Просвіти” в Новому Санчі. Сидять зправа: о. О. Гадзевич, даліше Др. Олександр Дзєрович, посередині: Радник Василь Яворський, та інші чільніші громадяни й громадинки. Стоїть другий зліва артист-різьбар С. Литвиненко, котрий вирізьбив погруддя бл. п. В. Яворського, приміщене в церкві Нового Санча.

Мусить бути кращий!...

І знов один рік сканув у вічність — пропав, полинув, кудись у невоп'яття, як шум холодного вітру у лемківських горах.

І не жаль нам за ним. Бо не виправдав, не здійснив отой поганій, старий обманець, усіх тих наших мрій-надій, що їх ми повязали торік із його проходом на світ... Не заповнило наших комор сподіваннями достатками, не втишив у наших душах отого чогось, що постійно в нас рветься, кричить, бунтується, не всмирив туги, що нею віки ціл горять сорок мільйонів українських

сердць. Мало того, старий рік чимало таки дечого забрав, зрабував від нас... І тому поганій він і тому хай іде собі, куди наставлявся та хай пропадом пропаде!

— „На щастя, на здоров'я...” „Сийся, родися...” — загомонять піснями в Нов-річчу Ніч всі завулки українських сіл, а вслід за ними підуть ширі-взімні побажання „сього-го ліпшого і кращого”, як було торік. І знову звязуватимемо наші надії, бажання, мрії з новонародженим, 1938-им роком. А коли не ба-

читимемо здійснення тих наших мрій-надій, то серед бідканих і розчарувань посилати будемо і „той Новий Рік” під сто вітрів...

Але всякий розумний чоловік знає, що бідкання та бжкання по невчасі, на ніщо не придається, нікого не переконає та, очевидно, не принесе ніяких змін. Треба закасати рукави, напружити всі зусилля, затиснути зуби і — ділати. Ділати шперто на всіх ділянках нашого особистого і збріного життя з вірою, що Бог поблагословить наші труди успіхами.

Тоді Новий Рік, щоб і не хотів, мусить бути кращий!

Страшна загроза.

Під розгук всім Громадянам
Лемківщини

Цьогорічні Свята Христового Різдва минулися. Остали ще спогади про страшний болячку.

Як ми використали ці Роківі Дні для відбою нас самих і нашого народного життя? Чи ми вихиснували хвилини зимового відпочинку, як належить чесній українській родині? Приздумалися над нашою долею? Старалися глянати в наше минуле, щоб збагатити знов однісирнім, тяжким під кожним оглядом досвідом, ще з більшим завзяттям рішати ми спільно, до чого нам змагати?

На це кожний находити відповідь у своїй совісті. Вона каже кожному, що він доброго зробив та що він повинен би зробити. А вона мусить забрати гомос у душі кожного українця в дуже важній тепер справі.

— Бо, чи не страшна це річ, що в деяких селах на Лемківщині (назвища села покищо не наводимо), на сто хат у селі припало з нагоди Свят дві сотки літрів трійливого спирту, або так званої шпирита? Або друга ганебна подія: в одному селі шістьох хлопців школярів купує за коляду півтора літри шпирита і пиячить у хаті одного газди, гіршого від Кайна, бо так легкодушно він дозволяє цій невинній дівчорі поталати в багні. Питаємо тебе,

Степане з Дарова — чи не міг ти вовком пропастися в дарівських лісах, як мав ти прийти до другого села й тут істурати такому страшному злочини? Підти, скайнинку, зі своїм безбожним серцем, привяжи собі до голови млинський камінь та пропадай з Максимових скал у дебрях, щоб по тобі й сліду не осталося, бо не має вибачення за таке жакливе згіршення! В найбільшій річній Празник засяв ти леколо гріха в душі невинних дітей! Памятай! Бог терпеливий, але справедливий!

Чи не було більше таких Кайнів на лемківській землиці? Напевно були! А були в першій мірі томо, що поклякати до береження морального життя Лемківщини, не подумали, що треба завчасу остерегти й повчати про страшний злочин пияцтва. Чи Ви, отче Якове, що побралися перед злом захистити Лемківщину забули, чи не хотіли заговорити в тій справі устами підчинених Вам Душпастирів? Чи Ви, що під Вашим боком червак алкоголю найбільше розідає організм Лемківщини, те могли бодай видати послання до народу з нагоди Христового Різдва, щоб у цей спосіб лікувати й захаронити його перед повільним конанням із зарогнення денатуратом? А шкода слів...

А до Вас, наші любі Брати, що народила честь і честь Ваших батьків зберегла Вас перед страшним нало-

гом пиячення закликаємо: Ви підіть до Ваших Духовних Отців, як діти до свого батька, Ви просіть Іх, хай стануть цими лікарями, що хата з хату залозити й великим будуть обучачи, виводити з неволі гріха пияцтва. За руку беріть упавшого нещасного брата, як малу немичну дитину терпеливо, з покорою та зі самовідрешенням ведіть його до тверезого чесного життя. Шляхотним примусом ведіть його!

Ми писали б до наших Духовних Провідників окреме листьмо, присягали б навіть устє сторінки нашого часопису на те, щоб разом з Ними станути до змагу за тверезе й здорове життя цілої Лемківщини, — однаке дарма!

Однаке ми будемо бити в дзвін на тривогу й то безобладу на те, чи це буде миле о. Медвецькому та його товаришам, доти, доки язва пиячення не щезне з лемківських сіл. Одночасно заявляємо, що не будемо числитися з байдужністю й рівнодушністю відповідальних за мораль і честь повіреного собі народу та безощадно будемо це пиячувати, як великий злочин.

А Вас, наші Брати ще раз кожного окрема звиваємо: Хто має Бога в серці, а якбось ближнішого, хай ртеує один одного перед повільною, а певною смертю!

Коли читаете чужу пресу, впускаєте в свою душу і мозок чужого агітатора й агента.

А. Аверченко.

Велике серце.

Сире, темне небо нависло над землею. Сніг залив великими кляптами, встелюючи білим покривалом вулиці, котрими снувалася весела передсвятячона юрба, полагаючуючи орудки на велике свято...

Старий радник Грушка стояв при закуренні від снігу вікні та сумовито глядів на вулицю, повну людей, що спішили кудись закопотогане.

— Боже — думав собі радник і його добрі ясні очі запалили непрошеними слізьми. — Боже! Така велика, свята ніч, а кілько в ній бездольних людей, без стріхи, без теплого кута й без маленької ялинки зі свічечками... О, як хотілося би мені принести радість чому декому, заргтіти хоч одного бодлаху й дати бідним дітям хоч одну ялинку зі свічечками. Боже, Ти мій... Кільки в світі зима, горя й нещастя!

Радник Грушка вбрав на себе футро, шапку та повний сумно-солідких думок вийшов з дому.

Ожиклена товпа рвучим потоком пішла біля нього, а він на розі вулиці стояв довго й думав...

— Як! Вони всі бессердешні, сухі... Ніхто нікого не обходить, а тут же сотні голодних, бідних, змерзлих, самотних...

Коло нього задержалася собака.

— Бідна, бездомна псура — зворушено сказав Грушка, згинаючись до собаки. — Волочешся вулицями й ніхто тобою не журиться. Ходи зі мною, я нагороду тебе й накрию колдромою...

Радник витягнув руку до пса, але пес загарчав і виявив гострі білі зуби в два радникові пальці...

— Пощо ви, дідько вас побери, дразните мою собаку? — крикнув сердито на нього офіцир, виходячи з крамниці та грізно споглядаючи на Грушку.

— Я хотів песика забрати домів та огріти.

— Ха, ха! — рубашно зареготав офіцир. — Який старий мудрагель. Чистокровного ямника хотів украсти. Тебе б, голубе, на поліцію, а не домів! „Неро“, ходи!

— Чуєте!... Подорожній! Підождіть! — клякз Грушка побачивши прохожого з піднесеним ковніром. Дігнав його та всунув йому в руку п'ять злотих.

— А то що значить? — здивувався прохожий.

— Це для вас... Я знаю, перед вами далека дорога...

— Як ти смієш! — заревів прохожий. — Чи знаєш, хто я? Я тебе до тюрми... Така нахальність!

Його елегантний плащ розлянявся, а на грудях заблесли генеральські ордери.

— Дедашо. Так рано, а він уже п'яний, сплять! Зникай же мені з очей зараз, лайдаку один ходиш!

Вовки в овечій шкурі.

Привади, високопарні кличі комуністичної пропаганди, що ними веза кілканадіять ліг сколихувала майже цілим світом — кіньові кінців не принесли ніяких позакішних успіхів для червоних московських людодів. За винятком одної гаупці Еспанії, що завдяки отій пропаганді, оце вже більше року стікає братовбивною кровю, решта держав і народів не дали себе залити кровю, пожежами та безприкладною нуждою, що з приходом до влади більшовизму заланувала на просторах давньої московської імперії, а особливо далася в страшний знаки нашої нещасній уярмленій Україні.

Та жидо - московські комуністичні хитруни - пронози всетаки не зложили зброї. — Коли не мож-на туди, то підемо онтуди — ска-зали собі — їй на своому збіго-внці тав, третього комуністичного інтернаціоналу в 1935 році рішили змінити дотеперішні способи й за-соби в дальшій веденні своєї про-паганди. Своім посіпакам вони по-просту приказали сховати під себе свій червоний хвіст і мирно, тихо, але вперто грати роллю оборонців різного роду тав. демократії (наро-дуправства), буцімто zagrożеної диктатурою і фашизмом. В тій ці-лі приказали отим посіпакам всли-гуватися тишком - нишком до всіх політичних, а навіть і релігій-

них організацій і товариств, кала-мутити там воду та в тій воді ло-вити для себе рибку та клеїти тав. людодий фронт. Такий „фронт“ менше або більше вдалося їм створити у Франції та Чехословаччині.

Але нас, українців, понайбільше мусить обходити те, що діється на нашій власній обійстоу. Хто уважно слідкує за розвитком на-шого національно - політичного життя, той безумовно запримітить, що тут і там гліють ще у нас недо-гарки комуністичної гангрені, дар-ма, що за винятком якоїсь там коломийської шматки, нема у нас ніяких комуністичних видавництв, дарма, що в тім „русї“ від кілько-літ нема ніодного чесного і разу-много українця.

Найвиднішим тереном, по якому безкарно грасують сьгодні різні скриті та явні комуністичні галапа-си є Лемківщина. Причиною при-чин того є передусім замаля націо-нальна українська свідомість Лем-ківщини. Близьке сусідство з Че-хословаччиною, з якої без перешкод і труду цілими оберемками всякі жидки перепачковують сюди бібу-ду, живі звязки з американською еміграцією, яка здебільшого ще й досі не прочуняла від комуністич-ного чаду та кацапство, що заєдно реве про „Расею“ (без огляду яку, аби тільки „Расею“) — ось ті ре-шти причин, що сприяють тут роз-виткові комунізму.

ЩИРА ПОДЯКА.

Оцим почуваяемося до милого о-бовязку зложити Вл. Д-рові Степа-нові Ванчицькому, адвокотові в Ся-новці щирю подяку, за оборону ме-не в суді в справі поширення украї-нських книжок і приєдновання у-країнській пресі переддлатників.

Володимир Пристау у Лодині.

Очевидно, що в своїй ганебній роботі комуністи найчастіше послу-гуються згаданими в горі засоба-ми. Нишком вони впихаються до читальень „Просвіта“, до Кружків „Р. Ш.“ і до кооперації та різними штурками намагаються — якщо їх не завадять, то бодай зупинять їх правильний розвій. Вічне незадово-лення, вічне шукання плям на сонці те ставлення крапки над „і“, вічне критикування, прищивання сяхих або таких латок на чести шовдніш-них і шокантивніших однини, сян-ня взаємного недовіря та виклику-вання постійного киління серед за-галу членів — ось зразки зброї, що нею вони воюють. А роблять те все, мовляв, тільки для добра даної ор-ганізації, даного товариства, уста-нови, а навіть України.. Бо, як цьо-го вимагає потреба, вони кричать голосно не тільки про свій „україн-ський“ патріотизм, але навіть і... до церкви ходять, грають комедію вовків ув овечій шкурі! І коли вда-ється їм розложити таким чином якусь установу — товариство, тоді опановують їх, а зі збаланчених членів ліплять мершій — людодий фронт. Так чи сяк, сяк чи так, а о-сягають намічену ціль. І тут саме ядро небезпеки, тут залаяжень е-спанської пожежі, що її вони нама-гають перенести й на нашу землі.

Коли це роблять люде невідомі, „шабестої“, збаламучені жидами — тоді вони є темні невіжки, і „неві-жу треба навчити“, каже св. Пись-мо, та коли це роблять свідомі, тоді вони є підлі і з підлістю треба — нещадно боротися, аж до повної побди. І. Ш.

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, шО
найкращим дитячим, національним
часописом є

„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитель, приятель, і товариш украї-нських дтей. Гарно ілюстрована тип-жечка „Дзвіночок“ зліплює поміжвона пі-каві оловани, казочки, байки, вірші, сценки, агадани, шаради, ребусики, пісні з нотами і т. д. — Чи Твоє сестричка, братику має „Дзвіночок“? — Купит ма-лий, бо всео 2 зл. вносить річна пе-редплата. (Плоднине число 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1 а

А сніг усе падав.

— Це помилки — думав Грушка.

— Але я мущу сьгодні потішити й облегчити горе бодай одній душі...

З ним порівнявся, заглядаючи йому в лице, високий чоловігя в ру-кав, обдаранім плащі, підперезанім шнурком і в кашкеті з надірваним лямком.

— Нарешті є нагода! — врадую-ався Грушка та почав лагідно.

— Гупла погода, правда пане?

— Підла — відповів незнайомий.

— Як мабуть, виходячи з хати, забули тепло вбратися? — спитав думано Грушка. — Я дімаю, десять злотих, позичених у мене, могли б до деякої міри впорядкувати оту дрібницю... Шо?

— Ні! Ти краще дай мені своє футро! — відповів незнайомий. — Замай його скоро!

— А як же я? — здивувався Грушка.

— Я тобі дам свою дранку. Ну скорше, старуху. А де ці десять

злотих? Дави їй ту, на кант. — Ага... Тут бачу трохи більше, але це нічого нешкодить... А годинник... Золотий? Чого ж ти, діявеле срібний носий?

*

Заверюха на добре розгулялась. Вулицею шанкадибав дідуся у драпці, підперезаній шнурком і злісно бурмоче.

В жіночій кацабайці хлопчина підійшов і, дрижучи від холоду, просить:

— Дядечку... Різдва ради...

— Різдва ради? — зверещав Грушка. — Ось на маеш Різдва ради!

Грушка вхопив хлопця, дав йому кілька позапалечників та мало вух йому не обідрав...

Це був напавду добрий вчинок Грушки. Хлопечє уже замарзав, а позапалечники та позаушники розігріли бідаку...

НОВИНКИ

Ще раз пригадуємо, що вже треба відновити передплату та вислати належність за книжки.

На „Просвіті“ вироста вся наша національна сила. Велике наше зобов'язання супроти „Просвіти“. — Сплатім його в ювілейному році Матері „Просвіти“. Не жаліємо гроша на її дальшу велику працю. Даймо книжній „Дару Просвіти“!

Відомості з Кружка „Р. Школи“. Кружок „Рідної Школи“ в Сяноці одержав у останньому часі зі збірки у Лубнім, повіт Березів (поміж знайомими — І. Левкович) 1.— зл. та зі збірки на хрестинах у п. Ванчаків у Небещанах 2 зл. Жертводавців і збірника шира подяка від Старшини Кружка Р. Ш. у Сяноці.

Даймо „Просвіті“ гідну матеріальну підтримку. Вона мусять рости й міцніти, бо Нація хоче, й мусять жити та розвиватися.

„Геть з большевизмом“, місячник, орган боротьби з большевизмом імперіалізмом, орган координації одної спільної думки серед усіх поневолених Московію народів, появився саме у Львові з датою 15. XII. 1937. На зміст першого числа складаються статті: Большевицьке питання Івана Мітрингі, Чи по дорозі нам з московським большевизмом? Сергія Орелюка, з приводу ніпоно-німецько-італійського договору проти Комінтерну Петра Далекого Табору в СССР, „Демократичні“ вибори Гр. Коваленка, Большевицький терор в Іспанії, З терену безпосередньої боротьби. Видає „Геть з большевизмом“ Володимир Купанець, редагує колеґія під проводом Івана Мітрингі. — Адреса: Львів, Гродзиських, 1, III. п. Ціна одного примірника 80 сот.

Українська Молоде! Допільну збірку ювілейного „Дару Просвіти“!

Земний газ на Лемківщині. З Горлицьповідомляють, що на останнім засіданні Миської Ради того міста ухвалили почати будову газотягу. Миський газотяг буде черпати земний газ із копальні газу „Польмін“. Цю копальню перенесли

звід Кросна до Горлиць. На будову газотягу в Горлицях Фонд Праці дав 8 тисяч злотих позички.

Злодії крадуть. Невдавно в селі Чорноріках, короснянського пов., до селянина Андрія Возьняка (кількасот метрів від пост. П. П.) закралися нічю 3 замасковані злодоїги / стероризувавши власників — забрали усі вартісні домашні предмети, на суму ок. 400 зл.

Не пхай носа. Знайшовся ще один непрошений „опікун“, „Нашого Лемка“ в особі „пани“ Янци... учительки з Вороблика, яка наказує шкільним дітям „не браць до ронґей гжешней газети“.

Нешасливий випадок. У Коросні найхв татаровий потяг на старшу йінку зі Свіржової, котра переходила тюр. Нешасна згнула на місці.

Ропа у криниці. Ріжні лайки о. Полянського, пароха з Вороблика кор. на всіх і вся, викликали відрух зі сторони парохія. Хтось невідомий влад до його криниці нафтової рони, спричинюючи її безужиточність.

Дві мірки. Через Карпати утік до Польщі один вояк мадяр. Його зловили й посадили на 10 днів в тюрму за недозволений перехід границі. По відсидженні кари прийняли мадаря до праці в сяниській фабриці вагонів. Нашому землякові майже неможливе дістатися до ті фабрики на роботу, а мадаря-зайду негайно прийняли.

Пяниця. В селі Черемха напився 18-літній хлопчєць Маланчук денатурованого спірту та по п'яному тяжко побив свого товариша. За те суд засудив його на 10 місяців в'язниці. 5 місяців дістав за побиття, а 5 за денатурат. Через ту отруту сидить по тюрмах багато наших лемківських хлопців.

Нанявся за собаку. В дні 21. листопада м. р. в неділю та ще у велике свято Михайла приїхали зі Сянока пани на лови. Приїхали без собак. Зараз наняли собі молодих хлопців і казали їм виганяти дичину з лісових хащів. Хлопцям ми не дивуємося, бо хлопці молоді, дурні й на гроші ласі. Але не можемо вийти з дива, що за наганяча нанявся також колишній в'їт, 60-літній заможний господар. Тоді, як люди молилися в церкві, то він, поважний господар, наняв себе за собаку й виганяв панам з ліса дичину. Ей, го-

сподарю Бабине, чи вам не сором перед громадою та цілим українським народом?

Не едалося хитрункство. В дні 19. листопада приїхав до Глумчі якийсь дурисвіт та оповідав, що він великий український силач. Виняв собі в школі салю та давай стягати людей зі села на попис, розуміється, за оплатою вступу. Нещастя хотіло, що перед пописом прийшов поліцей та зажадав легітимації. Наш „українець“ зараз перекинувся в поляка і виказав це своїми документами. Як це почули люди, так всі до одного забралися і оставили дурисвіта самого.

„Ти — зрадник“. В останніх днях у Парижі велику сензацію викликав факт, що генерал совітської армії В. Кривіцький відмовився вертати до СССР, віддаючи себе під опіку французьких властей. Ген. Кривіцький був членом военной ради СССР, від 18 літ членом комуніст. партії, відзначений найвищим совітським ордером червоного прапору; в останньому часі з доручення сов. уряду вів у Парижі пертрактиції в справі закупів военного матеріалу. Свою постанову не вертатися до СССР Кривіцький закомуникував у формі відкритого листа та заздруснував його до французької комуністичної партії і до проводу IV. Інтернаціоналу.

В цьому листі Кривіцький зназначує, що з великим неспокоєм слідкував за внутрішньою політикою Сівітвіа. Як високий світ. достойник — знав він про все. На його думку, Сталін упродовж кількох останніх літ з **премедитацією „вичистив“ Сов. Союз з найздібніших людей.**

Кривіцький вичисляє цілу низку жертв Сталінового терору та стверджує, що Сталін, ставляючи „під стеньку“ найздібніших людей — як „зрадників“ — **самий є зрадником.** „Пишу цей лист до соціалістичної партії і до IV. Інтернаціоналу, і до робітничих союзів, на те, щоб вони витягнули з цього відповідні консеквенції“.

Самий Кривіцький — як заявив — працюватиме на еміграції для соціалізму, але **проти Сталіна.**

Французький уряд заопікувався ген. Кривіцьким, у тайні заховуючи місце його осідку.

Рідній Школі зложила частина читачів „Нашого Лемка“ з Вороблика корол. замисць подяки за переланий календар Р. Ш. на 1938 р. квоту 1.75 зл. просто до каси Р. Ш. Хто слідуючий? Також пригадуємо, що всі гроші з коляди слід вислати до Р. Ш.

І найменшими ошадностями
В ПРОМ-БАНКУ
 Львів, ул. Гродзиських 1. п. І.
 розбудуйте рідний промисл.

Загальні Збори Н. Т. ім. Шевченка, 26. грудня м. р. відбулися у Львові Загальні Збори Наукового Товариства ім. Шевченка, на яких було присутніх 120 осіб. Головою Т-ва вибрано д-ра Раковського. Крім цього вибрали почесними членами Т-ва таких заслужених для української науки і культури громадян: Митр. Андрея Шептицького, проф. Івана Горбачевського, проф. д-ра Степана Смаль-Стоцького і през. д-ра К. Левицького.

Українець — радним. У виборах до міської ради у Вінніпегу вибрали радним українця Дмитра Ільчишина, родом з Канади, агронома й секретаря Т-ва, „Опик над українськими переселенцями ім. св. Рафаїла в Канаді“.

В царстві червоного Ірода за Збручем вимерло 30 мільйонів народу! Минулого року на сам наш Св. Вечір зарядив Сталін перепис населення цілого свого царства. Цілий світ ждав цікаво на висіді того перепису, та завівся... Большевицький уряд уважав вибори, бо показалося, що за двадцять літ большевицького панування населення зменшилося на цілих 30 мільйонів! Це ті, що вигинули з голоду по краю, по льохах чревичайки і на страждін Соловах. Щоб замилити людям очі, переложено перепис на 1938 рік.

Стражнік хотів обкрасти склад. Діяльний член „Стражи пожежної“ з Вороблика кор. Микита Кіт вломився перед Різдом до залізничного магазину на стації зал. в Вороблику шлях. і хотів потягнути великий звій шкіри. Може було би й вдалося, колиб на своє нещастя не шукав дещо більше, при чому застукав його магазинний. Зловлений, не давши за виграну, хотів почастивати магазинного шпигетом, та на вид револьвера помирнів...

Хоч вдавав п'яного, однак на свято помандрував таки до в'язниці. Це не випадковий випадок поміж членами тієї організації. Цікаво, чи „пан шпведнічонци“ виклине цього члена?

БОРотьБА з НЕПИСЬМЕННІСТЮ.

В боротьбі з неписьменністю без сумніву перед веде Читальня „Провісти“ в селі Костева, пов. Перемиський. В селі основано вечірню школу для неграмотних або малограмотних дітей, яких зібралось около 30. Школу веде молодий та працювнич громадянин п. Михайло Іванченко. Видно, що це далеко на захід висушене село зрозуміло нещастя неграмотності й поставило боротися за неграмотністю, доки її не поборе. Це село повинно стати взором для інших Читальень,

БОСИЙ!
ТО НЕ ДО ЗУВІВ
А ДО МОЇХ
ЧЕРЕВИЧКІВ

щоб і вони повели у себе боротьбу з неграмотністю. Треба згадати, що учні вечірньої школи в Костевій дістали букварі від Матірного Т-ва зі Львова зовсім безплатно, за що складають Матірному Т-ву вислови найглибшої подяки.

Дня 21. м. м., то є на Св. Михаїла, відіграно в Костевій шутку п. н. „Пісена дитина“. Шутка всім подобалася. Другого дня приїхав зі Львова інспектор Матірного Т-ва, п. Володимир Кобів, який був дуже вдоволений і з новопобудованої лавки й з культурно-освітньої праці.

Село працює гарно, та лиш на перешкоді одно лихо. В школі вчать „матечки“, що тепер спровадили лемківські букварі, з яких баламутять дітей. Родичі запротестували проти цього.

Та „лемківські букварі“ спроваджені мабуть завдяки польському ксьондзові, якому українські букварі не подобалися. Він на лекції релігії взяв до руки український буквар і почав насміхатись та сказав до дітей таке: — „Я умем по латині і по німецьку, а tego пісма я взагалі не розумем. Того не почнемо сен учинь, бо такого езика взагалі нема“. Такі слова очевидно викликали негодування родичів і дітей.

(„Український Бескид“ ч. 50).

ТАТАРСЬКІ НЕБЕЛИЦІ.

Колі редактори сумної слави краківського ІКП пишуть про українську справу, то читач підозріває, що ту справу писав або редактор, що мав пісяя п'ятики „каценімер“, або недоук, для якого одиноким джерелом мудрости був календар із Непокіялова.

В останнім числі „Кур'єрка“ всі кухарки, покійки і водоноси мають нагоду знов прочитати новий історіософичний архитвір про нашу

Лемківщину. Стаття дуже войовнича. З тієї статті читачі довідуються, що на Лемківщині появил новий вітер зі Сходу, який треба знищити. Як можна знищити вітер, не знаємо, але знаємо, що треба би знищити вітер в голові редакторів „кур'єрка“, бо на це існують спеціалісти лікарі психіатри.

Далі цей автор статті пише, що в 14-ім віці Польща приймила як гостей волоських збігів, які втікали перед татарами, а королі польські віддали тим збігям у Карпатах землю. З тих збігів — повстали лемки, для яких Польща була ліпшою мамою як для своїх дітей, а тепер ті лемки невдячні. Тепершній Польща особливо опікується лемками, а лемки невдячні — стають українцями і то незвольними до Польщі.

„Кур'єрок“ кричить: Стоп! Більше так не буде! На Лемківщині жили поляки, які українізувалися, а тепер на Лемківщині поляків учать у школах лиш по українськи і лемки голяють: „Геть з польською мовою зі шкіл!“

„Кур'єрок“ денуїтсь якогось дяка Івана Полоцького, з Брунар, повіт Горлиць за те, що він нібито сказав учителеві: „За часів турецької окупації на Лемківщині не було польських шкіл, а тепер є“.

При чім тут турецька окупація і бідний дячок з Брунар — це знають тільки редактори „Кур'єрка“, яких освіта і знання історії напевно нижча, як освіта того дячка. Через того дячка „Кур'єрок“ закликає прокуратора, щоби він заявив тією справою. Але чи не краще закликає лікаря психіатра оглянути голову автора статті?

(„Українські Вісти“, ч. 1 (628)).

ПЕРЕПИН В ШКІЛЬНОМУ ПЛЕБІСЦИТІ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Від 1925 року у селі Вороблику Корол. є т. зв. „утраквістична“ школа, очевидно з польською викладовою мовою, хоч поляків тут дуже мало.

До війни й по війні до 1925 була школа з українською викладовою мовою, аж у 1925 р. фальшованим плебісцитом („за польським і руским езикам“) введено польську викл. мову.

Треба признати, що до оголошеного плебісциту у грудні м. р. громадяни обох Воробликів поставили рішучо річево (так українці як і ті, що називають себе русинами). Однак натрпалено на великі перепини. Раз, в'їзта не було дома, другий раз „не достал розпожондзень“, то знов дуже читал і дочитал сен, же Україн тутай не било і не бендзе“...

Вкінці таки привезено вїята до села і підписано декларації, які за кілька днів відкинено, а поліція почала робити слідство.

Щойно шкільний інспек. у Вор. Корол., на рішуче домагання заявив інтервентам, що не минуло ще других сім літ (!) від дати першого шкільного публісцину в 1925 р. та що шкільний публісцинт можна переводити щойно у 1939 році, тобто до упливи 14 літ, та коли селяни хотіли української викладової мови — треба було переводити публісцинт у 1932 році.

Громадяни, батьки шк. дітвори рішили боротися за українську викладову мову у школі аж до повної побіди, без огляду на ріжні перепони. Ми є автохтони на своїй рідній землиці, ми є українці, а не якісь „зайди”, як нас називають ріжні „лцки”, „Слова Народове“ („Укр. Вісти”).

ВИРІЗКИ З ПРЕСИ.

„Глос Народу” в 345 ч. приніс вімки з розмови професора Бобровського з галицьким Жидом Гельбом, котрий йому таке оповів про свої інтереси в Англії: „Знаєте, на чім полягає мій інтерес? Ось кілька галицьких жидків заложили зі мною фабрику мармоляди в Лондоні. Це чудно, не фабрика! Випroduкований в ній товар „іде” не тільки в Лондоні, але розсилаємо його по цім світі. Навіть до Тарнова привезли ми пробки, щоб доказати, яка знаменита англійська мармоляда! А знаєте, звідки беремо сиривень? З Польщі, пане професоре, з Польщі. Цей наш лівфабрикат, що його з краю ввозимо до Англії в несолюджений стані, це правдиве золото, не товар! Ті наші малинові соки, трускавки, суніці — це прецінь чудові річі! (Чуєте всі на Лемківщині, що за безцін рік-річно — без організації пхаєте повні кошелі малин, ягід у жидівські руки — замість створити велику кооперативну збуту та перетвору лісових ягід? — Коли врешті самі взьмете в свої руки цей відтинок трогівля? Сам. Ред.). До того даємо англійський цукор. Цукор дуже дешевий. Та властиво це не англійський цукор, це польський цукор з Переворська, Люблина та інших міст Польщі. Того цукру маємо в Англії вбїрд, за безцін. На тім цукрі смажимо англійську мармоляду та завдяки тому вона нам знаменито калькулюється, тимбільше, що її вважають англійською.

— Ось, додає професор Бобровський, — треба аж галицького жидка, щоб з польського сиривця, на польськїм цукрі, в польських скринках зробити лондонську мармоляду світової слави”.

ШАВНИК, ПОВ. НОВИЙ САНЧ.

В другій половині вересня пропав у церкві в Шавнику образ св. Йосафата; — рами опісія підкинено. Депутаті зложені з двох осіб, відповів от. Василь Бартко, що „постаряється образ віднайти”. По годині от. Бартко вертаючи із церкви повідомив одного з депутаті, що образ найшовся (?). Запитаний, де був образ та хто його найшов, відповів от. Бартко „або я знаю”. От. Бартко не повісив цього образу там, де він висів вже 20 років, але звинув в рульон та кинув на шафу.

В короткому часі й відтіля його хтось украв. Крадіж ця підхопила знову Шавничан, та чотирьох із них вибралося до от. Бартка, де застали і от. декана Венгріновича. От. декан відповів, що „яксь лукава душа поповнила святотацтво”. Депутат заявив, що от. Бартко знає про образ і це мусить бути щось спільного із тим, що от. Бартко усунув із церкви двох братів церковних, а на їх місце вибрав таких, які ворожо відносяться до почитання св. Йосафата; — та не подав причини того. Дальше, от. Бартко заявив депутаті, що „св. Йосафата і так не люблять на Лемківщині” (?). Це треба пам'ятати!

На церковній сніш хоругві висіла все жовта лента із написом: „Братцво св. от. Миколая в Шавнику 1888 р.” Тимчасом на хоругві з'явилася лента біла з синьо-червоним написом: „Братцво св. Володимир”. На запит про причину цієї зміни, от. Бартко відповів: „що передтим висіла жовта лента, бо то була політика, а тепер так має бути”. Господарі справою тою дуже обурені, обіцяли, що будуть домагаться ленти такої, яка давнійше була, бо вони свідомі того, яких стремлянь от. Бартко є виконавцем!

В Шавнику віддавна співав у церкві український хор. Тимчасом от. Бартко приготував хор капальський, який мав співати в читальні Качковського. Москвофли недопустили українських співаків на хори, поставили перед дверима „моцних драбів”, які певно у посвяченому місці допусились побів. Переслідуваний хор пішов співати на церкву. Аж тут виявилось, кому заляжало, щоб Україні не співали: підчас Служби Божої, перед Євангелєм „атець” Бартко відступив поденерований від престола та забов-

ронив острими словами співати у крайськомо хоріві, а казав співати капальськомо, бо тільки „йому” вільно співати у церкві”. Розуміється Українці зрозуміли, що священникові ходить про політику в церкві.

Не досить на тому, от. Бартко повідомив про це постерунок П. П., який стягнув протоколи; — справа опинилась дня 16. XII. 1937 р. в суді в Мушині. Боровив Др. Хил'як. На салі повилилось кільканацять селян. Український хор був оскаржений за нарушення спокою в церкві.

Розуміється в суді розполітикованому капалові от. Барці не так легко пішло: судя відразу зорентувався у справі. На розправи повилились ніби то хористи, тимчасом, показалося, що із кільканацять присутних, тільки 4 були членами, — решта то люде-нехористи, але невідгідні от. Барткові, яких він хотів „під спосібности” покривдити. Суд заявив, що обвинувачені є невинні, та що не хор нарушує спокій у церкві. В церкві повинні співати не партії, але вірні; ті, що хочуть співати — так заявив суддя. Так то капали воюють, а опікунами їхніми то священники-капали.

ДОЛЯ НАШИХ КООПЕРАТИВ.

Коли кооперативи на Лемківщині перейшли до польського союзу, їм повилили провадити книги так як передше в українській мові. Одначе звичайно при ревізії мусіли бути многозначучі завгаги, що краще впровадити нові книги, вести існуючу системою, латинкою, а вікшіти такі ніби порадили й наказали вести в польській мові. Доперва тегер може повстати саламаха, бож не кожний книговід-самоук знає так польську мову і відповідні терміни, щоб міг з цим дати собі раду.

Жингорі — місточко майже окружене нашими селами. Майже виключно наші лемки давали заробіток чотирьом жидівським адвокатам. Щойно тепер приїшов тут наш адвокат. Доокличні села повні наш зрозуміти клич „Свій до свого” і кожний повинен звертатись за порадою до свого адвоката.

Прислайте передплату на адресу „Наш Лемко”, Львів, ул. Новий Світ, 22.

ОПОВІСТКА.

Оцим подаємо до відома, що Всч. о. М. Величко, парох у Боську, ніколи не подавав ніяких дописів, ані теж не стояв у ніякому відношенні з Редакцією „Нашого Лемка“.

Видавництво „Наш Лемко“

ВОЛОДЖ.

Загалом є в нас ще переконання, що всякі імпрези, свята, весілля, хрестини, забави тощо — не можна обходити без алкоголю. В імя цього при таких-же нагодах мушты на столі стояти ота славна „пані чарка“, бо інакше гумору нема. — Так думають і так поступають наші батьки, що живуть ще старими засадами, в котрих ота вдача, привичаєння до „снвухи“ не може викоринитись. Живуть-же вони ще духом панщини та весільної „пропінації“ арендарів.

З тим уродились так і живуть. Але приходить нове, — молоде село, приходить свідомо молоде, котра вивпадає безпощадну боротьбу тій гидрі алкоголізму. Творяться лави нових лишарів, що твердо йдуть до перемоги „за правду й волю — за щастя й долю“. А на імя ім „Відродженці“.

В доказ того, що свідомо молоде живе іншим духом і рве похмілля п'яне, хай послужить ось який примір:

Дня 10. XI. 1937 р. відбулось весілля Софії Дутка й Тимечка Володимир. На тім же весіллі не бачимо чарки. О диво! Весілля без алкоголю. Давніше в нас нечувана річ — сьогодні факт. Це оскільки пригадуємо собі друге весілля, де приймають кавою-чаєм, здоровими напнтками. Молодь весела-бадьора, культурна поведінка, нема викувань. Тяжко запрошований гріш не йде на „самогонку“. Є матеріальна користь, а ще більша моральна.

Отже честь тм родичам, що зрозуміли слухні домагання своїх дітей і влаштували їм культурне весілля без алкоголю. Честь отій молодій парі, що своїм вчинком промила ледові мури темряви й викинула дурман алкоголізму.

В заміну за алкоголь гроші на тім-же весіллі зложили на Українських Інвалідів суму 4.50 zł.

Гарний примір — гідний наслідування.

Українська молодь — Володжда йдє отже твердо далше шляхом

„Відродження“, шляхом кування сильних характерів, не дивись на прихильників чарки й рішучо не бері з них приміру.

Уставляйтесь в лави „Відродженців“ хто живий і юний, будьте лицарями, що рвуть оте похмілля п'яне, здвигніть нові прапори в гору й під ними йдіть твердо до щастя, слави й кращої долі!

НА ГОРІВКУ - ТЮТЮН МАЄТЕ, А НА ХЛІБ ДИТИНІ І МИЛО НІ?

„Відродження“, ч. 1. пише:

Від січня до липня 1937. р. випили в Польщі спірту 23 МІЛІОНИ 796 ТИСЯЧ ЛІТРІВ. А мин. року в тому ж часі ТІЛЬКИ 21 МІЛІОНІВ ЛІТРІВ! На кожного громадянина випаде напевно більше ніж 1 літр спірту, отже й КОЖИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПРОПИВАЄ БІЛЬШЕ НІЖ 10 zł. У РІК. Тимчасом МИЛА припадає на кожного тільки 1,4 кг. у рік, отже: на чистоту свого тіла випаде кожний із нас тільки 2 zł., а на затроювання його біля 10 zł.

Над оцим порівнянням варт кожному українцеві призадуматись!

РИМАНІВСЬКА КАМ'ЯНКА.

Це невеличке гірське село (70 хат), межує зі селом Абрамовою, де знаходиться Читальня „Просвіти“ та Кружок „Рідної Школи“, бо абрамовці здавня горнуть до освіти й тому вони свідомі. Але в Кам'янці немає такої свідомости; до того село бідне не докінчило будови своєї греко-католицької Церкви, а вже деякі беруться оснóвувати в себе читальню Качковського. Агенти з сусідніх сіл обіцяють кам'ячанам грушки на вербі та цими обіцянками хочуть завести в село ворожнечу й заколот. Таке сталося теж у Дальовій, де була Читальня „Просвіти“. Вона мабуть заваджла деяким „патріотам“, бо вони розбили єдність у селі та силоміць увели в село порядки Качковського. Внаслідок того далішванці деякі відпали від „Просвіти“, пішли на круті стежки, позадовжували себе й не мали з такої „політики“ найменшої користі, тільки страту під кожним оглядом. То ж Кам'ячане не дайте себе баламутити, тільки йдіть там, де правдива освіта й належний шлях до культурного життя!

КІНСЬКЕ КОЛО БЕРЕЗОВА.

Громадяни Кінського сповниди свій обов'язок у справі підписів декларацій. Коли декларації вже були готові, тоді Комітет пішов до віята в Дидні, щоб він ствердив їх власноручні підписи. Віят визначив на ствердження підписів дві годични. Всі батьки похосидилися та декларції стверджено, Вправді війт жадав сразу по 50 гр. від підпису кож-

ної декларації, але по рішенні на 25 гр. від декларації, батьки запладили й вони вдоволені, що сповниди належно, не жадуючи видатку, свій обов'язок.

УЛЮЧ НАД СЯНОМ.

Дня 19. XII. м. р. відбулася в Улючі вистава п. н. Святий Миколай на селі. Виставу підготувала провідниця Трикотарського Курсу, О. Бандривчаківна з Новосілець. Дохід з вистави призначений на піддержку курсу, котрим опікується Кружок С. Г. Аматори гарно виявлялися зі свого завдання, гостей було багато на виставі. Бажаємо курсанткам гарного успіху.

БЕРЕЖАВА К. ДОБРОМИЛЯ.

У цьому селі 30-літній син Андрій А. задусив своєю 70-літню матір Пелягїю, в коморі, де вона вибирала бульбу. Душегуба арештували, його жеде тяжка кара. — Бачите, до чого веде безбожницьке життя!

ТУРИНСЬКЕ К. КОМАНЬЧІ.

Свідомі громадяни села Туринського внесли подання до староства в Сяноці з проханням дозволити їм на основання руханкового Т-ва „Луг“.. Такі самі подання вносили ще громадяни Загугиця й Являна. На всі три подання прийшла відомовна відповідь. Справу передано до заряду „Лугу“ у Львові.

ЛОДИНА К. МРИГОЛУДУ.

З цього села пішла дівчина Пелягїя Фик на службу до Сянока. Тут пізналася вона з якимось... „битярьом“, що обіцяв з нею женитися, якщо вона змінить свій обряд. Розуміється, що темне дівчатине повірдо намовам цього „молодця“ та забравши останній грош своєї матері за продану корову, по зміні обряду, виїхав зі сорому десь аж до Золочева, щоб схритися перед ганьбою, бо ані „сватат“ не являвся з нею, але не одержала вона праці в фабриці гуми в Сяноці за зміну обряду.

То ж хай ніхто сьогодні не дивується, чому ми писали, що й жінкам на Лемківщині треба освіти й свідомости.

БОСЬКО К. РИМАНОВА.

Недавню в тому селі була голосна справа, що в тамошній школі закінниця забирала українську дитину на науку латинської релігії, ця справа опинилася в Українській Парламентарній Репрезентації. Докладного навітлення не подаємо тому, що хоч така згадка перейде цензуру, одначе пізніше Прокуратура накладє кару на відповідального ректора за недогляд у редактованні часопису. На такій основі за

передрук вістки про події в школі в Туринській, наложено на відпов. редактора кару 200 зл. (Гляди „Н. Д.“, ч. 12 з 15. VI. 1937).

ГЛУМЧА К. МРИГОЛОДУ.

Громада Глумча вислала публіцистичний Комітет до гміни в Мриголоді, запитати вїта, коли відбудеться ствердження шкільних декларацій. В гмінській канцелярії був тоді теж Комітет з Волоської Тривави. Оба Комітети струннулися з такою відповіддю вїта, що внесли залогу до Міністерства Освіти у Варшаві.

ДОШНИЦЯ БІЛЯ ЗМИГРОРОДУ.

Треба подякувати „господинові“ Троханівському за його „благодійтельний буквар“... Уже маємо наглядні наслідки. Наш пан навчав дітей: „у Франції є французькі школи, в Німеччині німецькі, в Італії італійські й т. д. а „рускего маш досьє в дому...“ Треба-б ще додати до цього пояснення „дзвонаря“ Цебринського (той, що пише газету о. Медвецького — „Карпат. Звон“), котрий на дяківському зїзді в Римахові виразно сказав, що так званий „Лемсоюз“, (приманений грішми!) уложив буквар нарошно ломаним лемківським говором, а не українською, російською, або польською, ані теж церковно-словянською мовою; — так він вивиснив темні ходи лемківського букваря.

АНДРЕЙКА КОЛО МУШИНІ.

Село Андрейка, поселене над самим чесько-словацьким кордоном, при бітому шляху з Кричиці Живця до Жегестова Живця, має понад 100 хат, замешканих українським населенням. Зі сходу межує воно з Милком, від заходу з Жегестовом, а від півдня з українськими селами (на території Чехословаччини) Легнавою, Старинею й Линником. За селом на горбі стоїть дуже гарна деревляна, питомо лемківська церква, під Покровом Успенія Пресвятої Богородиці, збудована в 1876. р. Село Андрейка поселене в далекій давнині, бо перша історична згадка з 1353 року каже, що якийсь Михайло Матіїв одержав уже в цьому році королівський привілей (мабуть Казимира Великого) на ділчиче содїство в цій околиці. Крім святої церкви є ще в селі школа, але наука в ній відбудується за „дикого“ букваря, котрий осмішує тільки науку. Доказом свідомості села є перелюеного щє видання календарі „Просвіти“ та другі українські книжки. Але по війні приріднтався до Андрейки „русачок“ Станчак і став при помочи кількох темняків заводити лад на основу Качковського. Одночасно з цим пішла в читальні

Качковського шалена агітація за православ'ям і хоч як свідомі громадяни, на чолі з тодішнім своїм о. парохом І. Бугерою протиставилися цій язві, одначе частина задурманених кацапсько дурійкою покинула свій прадідний греко-католицький обряд і перейшла на московську схизму. Коли це побачили розумні громадяни, до чого веде кацапська читальня, гостро осудили її роботу та всі покинули, осталися православні недобитки. І від тоді читальня ця не проявляє ніякої чистальної, корисної роботи, хїба деколи бавлятьє її члени. Але як вони бавлятьє? Капують палюнку й пичають! Жид у корши собі розпичає село, а вони собі. В наслідок того бійки в читальні, судові процеси, авантюри в церкві, бійки на дорозі. До того о. Медвецький доліває своєї олівки, бо казав зі своєї ревної любови до москвофілів записати кусень приходського ґрунту на читальню, якої виділ є православний. Бо так хоче панцьо Станчак, його побратими зі Шавника, Кричиці й Сяюка.

Але свідомі Андрейчани вїрять, що ця змора щезне, як гине роса на сонці та чорний дим від подуву сильного вітру. Прийде ще інший час...

НЕЩАСТЯ ЧЕРЕЗ ГРОШІ.

Недавно обїгла всі часописи новинка про страшний випадок, який стався в однім селі на Виленщині. Господар продав кілька штук худоби й прийшовши додому, завінув гроші в газету та й поклав за образ. В який місяць потім діти, яких родичі залишили самих у хаті, знайшли ті гроші й почали бавитися, а потім потяли на куснички й спалили. Коли господар прийшов додому й побачив, що сталося, попав у таку розпуку, що вбив кілько коро своїх дітей і сам відібрав собі життя. В іншій селі господар завінув гроші в шмату і кинув на піддумуючи, перехитрити так злодій... Та бідна жінка виміняла шмату мінняйови за одму кишу, не знаючи, що в шматі є гроші, — і пропало. Інша жінка підпалаила в печі газету, де була схована тисячка паперових грошей. Через те один господар відібрав собі життя, інший збожевоїв. А про те, скільки то так „захованих“ грошей пропадає через пожежу дому, через повнїч чи інше нещастя, або попадає в руки злодіям і бандитам, то вже й не говоримо. Щодня читаємо в часописах, що злодії обїкрали того тамтого, а не крали б, якби не було шю. Одинокий спосіб на те, щоб не було подібних випадків, то не ховати грошей по старосвітськи в

шматах і паперах, деь за кошином, або в стрісі, тільки давати до каси в котрімсь українським банку, де гроші не тільки не пропадут, але ще й принесуть власителєві добрі відсотки. Притім ще банк уложє грошей на розбудову варстатів праці для наших таки людей.

НАРОДНІЙ ЗІЗД ПРО ЛЕМКІВЩИНУ

Справа Лемківщини, яка виринає в нас на політичний овид, вимагає рішучо та сталого заінтересування ширших верстов нашого громадянства, котре не дуже чомусь цікавиться цюю закунтиною українською земель. Лише часом видивається ту переважну справу на світло дня, а відтак знову наступає тишина. А чейже Лемківщина творить головне та тверде заоборолє перед концентрованим наступом на неї етнографічні землі й тому різні „прителі“ намагаютьє всіми силами її проковтнути.

В справі подій на Лемківщині забрав голос дід 4. січня с. р. член Народного Зїзду, наш уроченєць, адвокат у Львові др. Роман Секела, що в своїй добре обдуманій й гарній промові представив невїдрадні й відносини, а яких живуть наші брати на Лемківщині. Промовчє значення, що Лемківщина є наче відгороджена від нас політично й реґіонально, що забороняється там оснувати культурні й економічні інституції та конфіскуються часописи і книжки, що перейшли вже цензуру. Вкінці підне бесїданк, що вже найвищий час, щоб знесеню Ап. Адміністрацію, котра не приносить ніякої користи справі Унії, а навпаки ширить москвофільство й роздор на Лемківщині та своїм поступованням шкодить католицькій Церкві (т. з. „Карпатський Дзвін“). Навязуючи до тієї промови, поставив др. Р. Секела відповідні резолюції, які зібрані прийняли бурхливими оплесками.

Було б сумно! Краківський „ІКЦ“ повідомляє: Шкільні власті видали на Лемківщині зарядження, щоб на шкільних будинках були написи по польськи та щоб виводити в Гішій класі польську мову з днем 1-го лютого, а не, як було досі, щювно від 2-го клася. Проти того українці вислали листи з підписами до президента, прем'єра, міністра освіти й куратора шк. округу в Кракові. „Було б сумно“ — пише „ІКЦ“ — якби власті взяли за гадані петиції під увагу? Отже — це про якусь правду річ іде в „ІКЦ“! А право повинно мати силу, все-одно, чи комусь сумно, чи несеся („Новий Час“ с. 5).

Згоріла копальня нафти „Галиція“. Від іскри з копальні повстала 7-го с. м. а. копальня нафти „Галиція“ в Грабівці, повп Березів, велика пожежа. Згоріла деревляна варстатовий будинок з машинами. Вогонь гасили три години. Вратили є около 50.000 зл.

Лемківщина в народніх переказах.

У далекій давнині, на цьому місці, де сьогодні велике село Вороблик, біля Риманова, був доко́ла на горбах густий віковичий, синій бір. Серединою бору плинула рвуча річка, що брала свої початки у стіп великого Бескиду. Над цєю річкою (вона тепер звється Табор) була з конарів сплетена хатина, вкрита смерековим чатинням перед дощем, доко́ла окрилена стрункими смереками. В цій хатині проживав старенький дідусь, богомолець. Сам він тут жив, свою пасіку доглядав. До нього ніхто не заходив, бо люди не знали стежок, які вели в цю лісову гущу. Але деколи з далекої віддалі добу́гали до його звуку протяжного гудіння на розі, що вказувало на те, наче якісь люди живуть у сусідстві й переклюкуючись гудінням на крутому розі, перестерігають себе взаємно перед небезпекю. Це старенького діда не бентежило; він привик на самоті не до таких ще гудінь. На весні, недалеко його житла бистроногі одені не таких пісень співали, або зимою стада голодних вовків не так ще вивікувала до місяця; інший помер би зі страху, але праведний дідусь тільки сміявся — всяка тварь хвалить Бога... Ніхто теж не займав його, бо його хатина огорожена була доко́ла колючою терниною та кінчастими колами й брилами стоячи вкопаного каміння.

Довгі роки ніщо не змінювалося в цих тихих сторонах. Аж одної вчасної осені приїхав у що закутину на лови, зі своєї столиці Галича, король Данило разом зі своєю приближною дружиною. Треба знати, що тоді денеде жили тільки невеликі родини в своїх житлах у бескидських зворах, а окремих міст і сіл небагато ще було. Бескид співав ще свою прадію тиху, безжурну пісню. В часі ловів Данило вгнався на свому, бистрому як стріла, срібlistими яблосками вкритому коні за раненим медведем аж над річку, яка віділася своїм руслом під ділове житло. Тут завзятого мисливого нічка темна заскочила. Він відбився від своїх дружинників. Хоч не хоч, мусів Данило шукати місце переночувати. Коли ж не бо змерзали мільярди зірок, а від бору теплий вітерець уколишував любого гостя до відпочинку, старенький дідусь вийшов зі своєї загрожі, заложити на річці плетений з лози кіш на рибу: Риба нічо плине з водою та попаде в кіш; рано дідусь вибере найбільшу, висушить її на сонці, а малі меренки, пстругики ніжно візьме в долоні

та вигорне до вертких филь, щоб риби виростили й плясали в золотому сонці. Впоравшись з роботою вертав богомолець до хати, співаючи з роботою вечірню пісню молитву... „Яко же прогрішив я... Де втечу, де сховаюся перед лицем Твоїм Господи...“

Слова молитви долетіли пчілкою до вух Данилових. Він устав, узав свого коня за поводи й подався за голосом пісні. Та тільки перебрив він річку, йому назустріч указався сиволосий дідусь, витаючи його в своєму житлі. Тут і заночував король Данило. Рано, тільки що зорі меркнули, а кремезні смереки острясували зі своїх сріблом тканих конарів, перлини роси, щоб головами, буйними клонитись золотому сонцю, дідусь уже ладив зі свіжої риби сніданок великому гостеві: ділова душа частям горіла, бо догадувалася, що від цієї пори не буде на самоті коротати свого віку. І дійсно, коли Данило, посідавши бачив у долі над річкою врожайну долину, багатий ліс, постановив поселити ці сторони своїми людьми.

І вже вчасною весною велика валка людей зі сходу прямувала долиною Вислока в ці закутини. Вони дали основ на заселення нової осаді, яку пізніше самі назвали на пам'ятку того, що по приході над річку Табор збилися у гурму та раділи, договнювалися, наче гурма вороблів, — Вороблик⁶⁾.

Частина з поміж цих людей осталася над Вислоком і тут заснувала село Синів, на розлогій долині ліворуч ріки Вислока. З поселенням села Синева, сусіднього села Мимоя, Боська звязані незвичайно цікаві перекази. Тут гарні згадки про гору Маківку, джерело в Рачі, Княжі вали, Миминський замок, про похід татарів, спалення дальше в горах села Мошанця, про вовкулаків, хмарників, закопані скарби, зрадників, блудні вогники, покутні душі, те все сплетене в один вінок творить гарні картини нашої славної бувальщини. (Далі буде).

⁶⁾ Інший переказ каже, що перші поселенці над річкою Табор, по сному приході й осілку настало в цій місцевості те моги дещо різнитися на назвище своєї осаді. Шойно гурма птахів вороблів, які збилися хмерю над головами рачі з веселим чирляканням, извала раду на те, що осело прозвали „Вороблик“. Приставка Корольський і Шляхотський п'яничого витвору, за часів володіння короля Казимира Великого. Знов же третій переказ, що повільно: наче одні люди перестертали себе взаємно перед небезпекю словами „ворог близько“ — що п'янище скорочено на „вороблизко“, „Вороблик“, менше правдоподібний, але інтересний.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІГРАНТ

перекаже гроші й полагоди́ть всяку іншу фінансову транса́кцію в рідному краї найдогідніше через оди́нкий **УКРАЇНСЬКИЙ ДЕВІЗОВИЙ БАНК: ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ У ЛЬВОВІ**, вул. Словацького 14.

СНІЖНО-БІЛЕ

БІЛЛЯ

ЗАПЕВНИТЬ ВАМ

МИЛО

, ЦЕНТРОСОЮЗ

КРИМ ВІДСОТКІВ

ПРЕМІЮ ЗА ОЩАДНІСТЬ

дає Вав Коперативний Банк

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська 20

за вкладки на премійні
Складаючи щомісяч
ку що найменше
ну книжку
крім
ощ

ГОЛОВНИЙ БАНК
ДНІСТЕР

Говори КНИЖКИ

Володимир Полянський: ДО СОНЦЯ, початки письма й рахунків, Львів, 1938, Видання Товариства „Прогрєсита“, ч. 849, ст. 114, ц. 50 гр.

Новий підручник — для неписьмених. Поділяється на дві частини: буквар і читанка. Буквар укладений так, що за 15 лекцій систематичної науки можна стати — письменним. Відраізняється цей підручник від усіх дотеперішніх тим, що вєсь він зв'язаний із життям; не письменний, учачись із нього, не тільки стає грамотним, але й освідомлюється. Вже перша частина подає короткими реченнями те, що вєському в нашому чоловікові треба знати; друга частина доповнює все це короткими, дуже доступними статтями з української історії та образами з теперішнього організованого українського життя: „Прогрєсита“, „Рідна Школа“, „Відродження“, „Сокіл“ та „Луг“, „Сільський Господар“, українська кооперація, Союз Українок. Статті переплетані в'ршами: в кожечці багато ілюстрацій, що роблять підручник ще цікавішим і нагляднішим. Подумана книжка „ДО СОНЦЯ“ так, що письма можна вивчитися самому або з допомогою такої кожньої ізвєть трохи лише письменної людини. Йї ставне в допомозі кінцеве слово-автора, як забирається до науки неписьмених. Другу частину закінчує наука церковного письма.

З технічного боку книжечка папір, чистий друк, великі букви, дуже гарні й писані в друковане письмо, тривала окладинка з дуже гарною виєнтою, практичний розмір (можна сховати книжечку до кишені). Дуже добре діло зробило „Прогрєсита“, видавши цей гарний підручник на паперододні ювілейного року.

З кожного погляду підручник В. Полянського заслуговує на поширення. Домагає цьому дуже низька ціна книжечки, — всего 50 гр.

Др. Михайло Драган: УКРАїнські ДЕРЕВЛЯні ЦЕРКВИ. Частина перша — текст ст. 159. Частина друга — ілюстрації ст. 135+2 таблиці.

Питома і своєрідна краса, відрубистий характер форми та велике багатство пам'яток і типів українського церковного деревляного будівництва вже не раз притягувало увагу своїх і чужих дослідників мистецтва та його історії.*

Та всі ті дослідники, опираючись своїми теоретичними міркуваннями на видко млоу матеріалі, мало послушали наперед знання суті українського будівництва. Навіть праці таких: як Стрижєвського, що добується в нашому церковному будівництві: давні ше перехристиянські традиції північно-європейських ариіців, та проф. Дра Залозацького, що з новим стисло науковим підходом, стилістичної аналізи“ перевє стрєгу наукову- селекцію (вибір) всіх складників Палуудя і Заходу в нашому церковному будівництві на Закарпатті. Всі ті праці грядили тим, що більше або менше спирались на матеріалі, а радше будували свої висновки на міркуваннях теоретичних.

Наш автор зате вийшов із зовсім іншого заложення. Він першазсе старався зібрати якєабільше потрібного матеріалу й то не тільки церковного будівництва, але українського будівництва взагалі з го-

* М. Соколовський, Г. Г. Палуудський, К. Мокловський, В. Щербаківський, Т. Обмінський, Б. Януш, Д. Антонович й інші.

Юліян Гарнович

На переправу.

Шандарчин Юрко чудаком ся выкарвав. Кед бисте били знати, што то за окарка р тїм пахолята сиділа, кой оно ищи г сороченяти біля заєпка змикало... Такой зимской підпаврава. геї дакий щоцорок. Лем си оєчєко заскалїт і гамбеня роздзвїят — цілісцький ранок подьзвандує о шиллячїні, геї старїсцький зморок.

— Бо го мати першаком на сьвіт привела, г няїтяжшой зимвской мороза. Але сонєйко Божой на штири тополї вежи ся зойняло; на мочувано вітру зо сивом смєреком. Бо перше сонєчково вієтра білюсім пазорком засклїло його зїничку. По кручїй голівцї тепїлїм струмочком матерєньску слєзу гмєвало; з радостї, а не пакостї. Г газдовїй хижї, што то бїчїстїм причїнок г зорянї чїчку за сьвітєлками - блудниками г мережки дзеленої воднїї підєрат.

Г білім сороченяти і тачєйковїям катаньчати за густїями багнятками на підханьдженїем коплчу підгоцкує; геї на жеребци по хутарї...

А кой підрос, што сам юш во-

дила карому не на нїздря, лем до клєндаків зарьчат, паужок, геї веретєнє, г його жменї повнїєтєся і скибу, ци на грядох, ци на жбїрї, прилягат, як плясканик, навертїник обоюшїн...

Кой сьвату землєнку оручи, дєска сьвїтїями го з розумом підвергат. — Бо нач сєс нарїд такий скорбїнї, забануваний од лєдачово шантрапка? За чїї зознаня така наньда окулятна? Привєрглася ррядом, же нїт з ньой жїтечка яєчюво...

Зовєрж зо ся, хлопя, сєсї чорнї зморї, бо шарцнєш на жу-марь! — гварїє матї до сїна, кой спєр си голову на колїно, не одзїєвася. — Наць ся короташ, сїгєлїку ростомиленїй?

— Нїт мамо! — рєчє Юрко. — Бог бїи скарвав, кєт дав мї гадку, не біля себе; лєм дїждїєте. Ци не здрїте, якї ганєбскї ладї заводєжають сїдїкаль? Што гнєт з крєтєсом схаїтї на халїю тим хижєцкам при ярку, сріблїстой воднєнькї...

Юрко каїратів поспротає, на бєсїду. Пораду. Сөнєйко пригорати обрүч, до сєя.

— Гов! Злі далє! Не дамєся на понєвірок нїштївїрам, при-

вержїнкам з далєкой путї пугьской. — Хто гєв гадза? Наць няньо, дїдо, шїткї лєгли г тєрду осоку, гнєс одступати з окривавлєног загона? Дє? до тєжкой тєрлицї! Од гнєс навєс, гкєжамє — мнї ту першї, якї першїй Бог на землї і на нїбї! До яку вїчєньского! За нашї корявї руки, за наш вїтцївський старунок. Тям кожїий і свогю ся пазорїями гїдай, пок ся не довершїт...

Ничого, ничогїшка не здрїтї г сєлі. Ані нїт дє ся посходжати. Што задумаш, гсєой назавдї. Хоц спокойом поношат, не зьдїєтєся нїхто поза обрүчи, або дзелєну стєжку.

— Нїй там! Кожда хїжа будє радом. Пок своно не збагнүтї! — Так Юрко Шандарчин мусїв...

— Зайдте гнєс до того сєла, што долїсїним своїм кїнцом добїгатї над бєрїг Вїслоковогю яру. — Чуда гєв не здрїте, лєм кождогю очї сонєйком огрїтї; такам, што далєку рїнув дорогу навїзали... Гїн, дє гїдна Правда царює. З мочїм за жїтїя вєсєлїй ранок, геї матї дїтїнї ломїт скїбку сьвїжогю хдїба... на тєжку переправу кручом лїсїєтїя парїєв...

ловним углядженням старих будівель. Розслідуючи з одної сторони стару будову наших хатів так їх поземні плани як і зовнішній вигляд, та з другої сторони розглядаючи старі плани церковного будівництва, приходив до переконання, що є органічний і генетичний зв'язок між українським будівництвом хатів та церковним. Бо ж будівничими так хат, як і самих церков були одні й ті самі люди-майстри.

Хати звичайно були тридільні: сіни, світлиця й комора. Та тридільна хата дала початок головному типу української церкви. Сіни відповідали бабинцям світлиці - наві, а комора - захристі. Рівнок і дах церкви спочатку був подібний до хатнього даху, тільки пізніше підо впливом різних чужих будівельних стилів (як романський, готичкий, бароковий, ренесансовий та рококовий) таї з розсвом власних напрямних будівельних цей дах переходив різні фази розвитку. Як однок, дво-, і три-вершні, з банями включно. При систематичі матеріалу, підкреслюючи сильну консервативність українського будівництва так народнього як і церковного, як питому ціху нашого будівництва взагалі, подав автор в другій частині численну кількість ілюстрацій-знімок хат та церков, як рівнок теперішній таблиці плянів розвою церковного будівництва.

Праця та написана легко й приступно та одночасно має свій високий рівень науковий та своїми багатьма ілюстраціями усталое повстання та головні шляхи розвою українського церковного дерев'яного будівництва. Є це перша спрба суцільної синтези галицького церковного матеріалу, що головню підкреслила те, що наше церковне дерев'яне будівництво вироло на нашому українському народньому будівельному ґрунті, яке хоч улягало певним впливам Полудня і Заходу, ніколи не затратило своєї національної закраски, що без пересадки як найбільш багате технічними й мистецькими складниками заняло передове місце серед дерев'яного будівництва всіх європейських народів. Кожен, хто простудіює ту книжку, зможе щойно тоді пізнати красу наших церков та зрозуміє їх вагу й значіння, та навчиться дивитися на нашу церкву як на висліду дово-вікового розвою будівничої штуки. Повинен її мати кожний українець.

Ціна за I і II том — (разом сторінок 294) — 30 зл. Гроші разом з замовленнями слати до Адміністрації „Нашого Лемка“.

Пізнаваймо рідні села.

В нашій мандрівці по Лемківщині заходимо до Нової Веси. Перше, що в Новій Веси, по приходи з Лоси впадає в очі, це водний тартак, власність господаря Романа Масля. Одначе він сам, кажуть, що з браку фондів і других причин не ріже, тільки виорендовує його жидам.

Дальше довідуємося, що в Новій Веси був ще другий водний тартак, власність другого новосяннина Андрія Пласкона, але і на ньому, та недавня, різав лемківське дерево жид — Гайзік. Знов-же власитель тартаку маючи не злий з оренди заробіток, розтоваришився з алькоголем і попав у такі задовження, що останніми днями, цілий його маєток продали на ліквідації. Крім цього ще двох новосян, Михайло Чупак і Петро Маркович, повирендовували жидам Ляксманови і Хохавзерови, площі під тартаки. Жиди повиставляли на них свої тартаки, позаплагали до них пилвуцю серединою Нової Веси ріку Каменицю і вже набивають свої кишені зарібком з лемківського дерева. А новосяни, росточани, крижівчани й лосяни возять до їх тартаків своє дерево як навжені.

ЩЕ РАЗ ЗВІВАЄМО ВАС — прижурному світі водять так, що ЗА ЧАСОПИС ТРЕБА ПЛАТИТИ. Не чекайте на окремі пригадки й упім

Та, хоч ця сіра стріха видала з під себе покаже число знатніших людей, однак вона сама йна-дальше остала ще сірою стріхою. А воно тільки той повинен бити жити між народом і з народом, що цілою душею ту сіру селянську стріху видиває з кромішньої території на правдиво-ясний світ!

Отож Нова Веса простелилася здовж відомого вже нам комунікаційного шляху так, що горішним своїм кінцем гранчить з Лосьом Великою Ростокою, а долішнім з Лавобою та Котовом. У 1906 р. Нову Весю замешкувало 1010 лемків і 27 жидів. Тепер числить вона 12 римо-католиків, 20 жидів і 1112 лемків, замешкалих в понад 150 хатах.

Назвиська новосячів слідуючі: Іванчак, Шаршон, Возюрка, Шептак, Гамбаль, Касінчар, Дудра, Хорушижик, Старинський, Сметана, Гурей, Данчак, Корба, Назарчик, Масира, Максимчик, Дзюбинський, Сташак, Рибенський, Странка, Слабий, Масцох, Хлібовський, Щербак, Пласкоць, Шebesшович, Полянчик, Гопей, Святківський, Мирна, Колча, Ванчак, Оснік, Лавобський, Барновський, Чупак, Репела,

платити передплату! В цілому культурному світі водять так, що ЗА ЧАСОПИС ТРЕБА ПЛАТИТИ. Не чекайте на окремі пригадки й упім

Правда, мусять його везти, бо як їх „кривда“ притисне, то іншого скорого рятунку поза деревом майже не мають. Невесело на такий стан дивитися. А це сумніше про причину такого думати, бо знаходиться, як причину такого стану: брак освіти, брак суспільного життя, брак згоди й послуху, брак волі змінити такий стан, а саме взяти деревний промисл у свої власні руки.

А що таку дійсність зустрічаємо не тільки в Новій Веси, але й по інших лемківських селах, то стає це сумніше.

Дивлячись на такий стан, приходиться думку, чи справді не було людей, які при допомозі правдивої освіти старалися б заздальгидь запобігти такому стану? Небагато таких, хоч повинно їх було бути куди більше. Бо чи ж то мало з під селянської стріхи повишодило знатніших людей? Але, хоч-іх таки не мало, то про те самій сірій селянській стрісі від цього ні на волосочік не стало ні змінніше ні тепліше.

Маркович, Сивець, Криницький, Федорчак, Солчик, Добровольський, Маслей, Ростичський, Станко, Кузма, Хіяляк, Єдинак, Жилич, Симчак, Мохнацький, Гойняк, Бобак, Підгірський, Головак, Щесняк, Фучко, Шилоц, Червінський, Слюсарчик, Дрожджак, Дмитерчик, Полянський, Хованець, Поливка, Панкевич, Олесьневич, Гомула, Стремешський, Ковтонь, Савчак, Криса, Тирлич і Вуйціцький.

Новеські гори й верхи зуться: Кичера, Яворина, Висока, Шіб, Гострий Верх і Пасічка. Потоки, ярги і ліси: Поливська (потік і ліс), Студник, Шаласиська, Завоїк, Ястрябець (ліс і потік розмежовуючий Ростоку і Нову Весю), Вишич (ліс і потік), Крисчик і Косцільник (грабові ліси, бо навоївській граба, ще з давніх часів, має в Новій Веси одну рілку поля враз зі згаданими лісами. Той рілі трапляються його лісови, які крім згаданих лісів пильнують ще йому його ліс Рунок над Лосям).

Назва Нової Веси вказує на те,

що основателі Нової Веси любувалися в церковних висловах і що і дучи закладати, десь свою оселю зустрічали вже в тій околиці інші оселі, тому освиши на просторі тодішньої Нової Веси назвали її Новою Весою, саме Новим селом.

В 1602 р. Мн Бранчик, дідч Рушна і осель „русик“ Лавової, Угрна; Котова, Нової Веси, Лося, Ростокі і Крижівки надливі новеське приходство одною рієюю новеського поля. Цю ріюю новеське приходство до сьогоднішнього дня вживає. Теперішню новеську дерев'яну церкву під Похровом Рождства Пречистої Богородиці побудували собі новесняні в 1795 р.

До 1910. р. не слідно між новеснянами ніякого освітньо-суспільного життя. Щодою в тому році заложено в Новій Весі читальню Качковського, котра стала крутінися, як і всі інші передвоєнні читальні Качковського, довкола московсько-православної карузели.

Індчас наших визвольних змагань уряджно в Новій Весі бурхливе виче, на якую одна части новесянів, під впливом Дмитра висловського, освідчилася за Московією, а друга за своїми братами. Ціде виче закінчилося тим, що новесянів ухваляли збороти для Гунянки по 5 корон на якусь делегацию.

По війні части новесянів почала правильніше дивитися на актуальні справи. В селі заложено читальню „Просвіти“ та кооперативу „Згуду“, приналежну до нашого Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Кооперативу приміщено в давній грабський коршмі, яку новесянів, під проводом свогою священника о. Василя Смолинського, відкупили від грабського Стадницького з Нововоєво, перебудували на Громадський Дім, бо сором було, щоб під самим боком новеської церкви красувалася коршма і то ще з гарною площею.

Основана кооператива розвивалася дуже гарно і в тому часі придбала багату бібліотеку та згодосила її у відповідних властей. І доки був в кооперативі жвавий склепар, то він поміж членами кооперативи, живе елпозиччання книжок. Як його в кооперативі не стало, книжки присіли мої, а на томісць управа ввела цього року до кооперативи продаж алкогольів. Забула нещасна, що алкоголь і дикі гульві повертають сірих людей до первісного стану. А воно

дійсно до того мабуть іде. Бо розказують чледи кооперативи, що торги алкогольем добре просперують; на тогорічці Зелени Свята (Русалка) склепар кооперативи, а рівночасно голова читальні Качковського (!) мав проздротати новеснянам за пів тисячки шпіритайки. (Це не видумка!) Читальня „Просвіти“ перестала існувати, а на її місці заложили читальню Качковського. Між її членами не бракує різних „мтежей“, як порозбиваних голів і т. п., але про це ширше згадувати не будемо, бо думамо, що це тільки переходиний час, що ті новесянів, які ще блукають по безвихідних біах, або червоно-московських стежках, нарешті наочно побачать, що з тих московських стежок виходу таки нема і завернуть на цей шлях, на якую біліють кости їхніх предків.

н-ка.

ЛИСТУВАННЯ

Вп. Арсен Яр: Годимось. Так.
Вп. Теодор Чепак: Лісові парадники з кубуртою дерева має на складі Книгарня „Просвіти“ Львів, Ринок 10; Ваш воєнний споми і в наших актах, у міру місця пізніше його використаємо. Гарзду Вам бажаємо.

Вп. В. Пристаи: Дякуємо, до „Нового Часу“ передали. Використовуємо. Привіт.

Вп. Богдан Молочник, Івана: Має часосів від Вп. Т. Бобака зі Судової Вишні. Привіт.

Вп. Антін Сокол: Широ дякуємо за щіроціню передлату, вислану переказом. Кріпкого здоров'я бажаємо.

Всім, що ласково прислали нам свої бажання з нагоди Різдяних Свят, складаємо сердечну подяку.

Пригада: З дописів Редакції містять тільки ті, що до поміщення надаються; інші матеріали складається до актів, кожний хвилинні може кожний дописувач їх бачити. Цєю пригадкою кажемо, що ми щірно кожне слово наших Дописувачів, але не все деколи надається до друку. Редакція.

Вп. Василь Левчин в Е. Широ дякуємо за святотичні гарні бажання. Спасибі!

Вп. Степан Шимчак у Філад: Широ Вам дякуємо за листа. Ваш вірші: „Як с'я того вдруге женів, То я був за друбою, Тато в хаті годували, Я щінов в службу. Пішов у цю Америку, Тато з мамою бидували, Я подав руку“ гарний. Крайчої долі бажаємо Вам. — Христос Родився.

Вп. Евдокія Калякука в Америці: лист одержали ми з належною подякою, також вислали передлати. Часосів шлемо на всі подані адреси. Христос Родився.

Вп. Іван Ратинський, Іванівка: часосів Вам шлемо. Х. Р.

Померли в Америці: Демко Гоч, 64 років в Барвінка, к. Дуклі помер 14. 8. 1937 в Еліабеті; Михайло Капій 59 р. з Липівця к. Яєлськ, убитий в копальні вугля 25. 8. 1937 в Нескегононг, Па; Іван Пшасков з Іаб, к. Горліш, помер 18. 7. м. р. у Бойоні, Н. І.; Марко Копча з Нової Веси к. Н. Санча, помер 5. 5. м. р. у Детроїті; Анастасія Летита 46 р. зі Солотвини к. Криничі, помер 27. 8. м. р. у Терріаї, Кон; Діонісій Голод 67 р. з Луца, к. Горліш помер 11. 8. м. р. в Порт Дээр; Марія Кіпоп 47 р. жінка Михайла з Красної к. Коросна помер 29. 5. в Алікій Па; Дмитро Гааїця 53 р. з Сінїчка к. Сянока помер 1. 9. в Н. Бретаїні К; Панько Голод з Мисцевой к. Коросна помер 5. X. у С. Люї Мо.; Гривь Олнєвич 92 р. з Береста к. Гривопа помер 31. X. у Сімсон Па; Осип Тілька 52 р. зі Семуевої к. Сянока помер 18. X. у Картерер Н. І.; Степан Малій з Лодинки к. Добровіль помер 8. XI. в Аллєнтові Па. — Вічна Ім Пам'ять.

— 0 —

Ст. вет. Савяко: **ЛЕЦЮ ПРО ЛІКУВАННЯ ТВАРИН**, Біла. Народий Справн. ч. 9. (Малій ветеринарий порадник), ст. 32.

УКРАЇНСЬКА КНИГА, ч. IX—X. Львів, 1937. Місячний присячений бібліологі та бібліофілству. Адреса: „Українська Книга“, Львів, ул. Косцюшка 5/1. Передплата на рік 10 зл., за кордону 3 ам. дол. Поодинокое число 1 зл.

КОЖНА УКРАЇНСЬКА РОДИНА передлачує для своїх дітей: Часосів (місячник)

„НАШ ПРІЯТЕЛЬ“ (річна передплата 1.50 зл.).
Релігійну бібліотеку (двомісячну) „МОЯ КНИЖЕЧКА“ (річно 1.30 зл.).

Квартальник „Бібліотека Нашого Приятеля“ (річно 2.80 зл.).

Адреса: В-ВО „НАШ ПРІЯТЕЛЬ“, Львів, вул. Сикстуська 39 а.

ПОСМІЯТЕСЯ КАПКУ.

В Москві. — По кім носите жалобу, товаришко? — Мій муж. — Умер? — Це ні, але вже іменовано його комісарем.

На „собранню“. — Кумо? — А гов? — О чим то ту радят, не знаєте? — Та ведля того, як би з нас зробили шовкеву. — Ба, а ми не люди? — Смот, ле, реку што геївн ві.

Мошко: Я знаю ваше тато і ваше мама, Ну, а хто ви?

ІСТОРІЯ БІБЛІАНА В ОБРАЗАХ

сторін 64, біліяніх ілюстрацій 56 + титулова ілюстрація. Накінці поміщені шоденні молитви. — Даймо кожній шкільній дитині цю книжечку. Ціна з почтовою пересилькою 25 гр. Замовляти найменше по 6 примірн. Видавництво „Криниця“ Перемишль.